

Ornäs - Torsång.

Ornäs. Namnet kan härledas tillbaka till 1400-talets mitt. Den del som då benämndes Ornäs var udden där nuvarande Ornässtugan ligger. Den övriga delen var till övervägande del skogbeväxt. Förstavelsen i namnet or- har betydelsen grus eller sand. Namnet ska tolkas grus- eller sandnäset. Flera platser i vårt landskap ger stöd för denna tolkning: Orsa, Ore, Orsandbaden, Oråsen m.m. (Fakta lämnade av hembygdsforskaren Tage Pettersson i Torsång).

Torsång, en av Dalarnas äldsta socknar, förekommer i skrift första gången 1288. Namnet förekommer i ett brev då biskop Peder i Västerås, som bytt till sig Färingsö i Mälaren mot andelar i Tiskasjögruvan, vill ha dessa andelar tillbaka. Gruvan låg då i Torsångs socken och blev sedermera känd som Falu Koppargruva. Att Torsång varit en hednisk offerplats är fastlagt men namnets innebörd kan ha flera betydelser. Första delen Tor- anspelar på den fornnordiska guden Tor medan den sista delen kan komma från ordet vång som betyder grässlätt eller från ordet anger som har betydelsen vik (Fakta lämnade av hembygdsforskaren Tage Pettersson i Torsång).

Ankarvägen 1969

Tillhör kategori ”sjöfart”. Båtens ankare har gett vägen dess namn.

Arents Väg 1969

Tillhör kategorin ”historiska personer”. Arent Persson var den person som ägde Ornässtugan under 1500-talet. Då Gustav Vasa var på flykt undan danskarna uppsökte han Arent Person på Ornäs för att få hjälp. År 1996 erhöll även västra delen av Barbros Väg namnet Arents Väg.

Barbros Väg 1969

Tillhör kategorin ”historiska personer”. Barbro Stigsdotter var gift med Arent Persson och då han begav sig till den danske fogden för att avslöja var Gustav Vasa gömde sig såg hon till att Gustav Vasa kunde fly. Barbros Väg var ända fram till 1995 delad i två delar. Det var tänkt att dessa delar skulle bindas ihop till en väg men så blev inte fallet. Det beslutades att den västra delen skulle ingå i Arents Väg som den redan var ansluten till. Enligt redaktör Ingrid Thoor, som forskat vidare i detta, ”visar det sig att på mödernet var Barbro Stigsdotter släkt med släkten Svinhuvud. Biskop Otto, som har en gata i Hytting uppkallad efter sig, var hennes morbror”. Barbro Stigsdotter var dotter till bergsfogden Stig Hansson i Östra Silvberg.

Björkvägen 1969

En mycket trolig förklaring till namnet torde vara att man ville bevara minnet av den mycket unika Ornäsbjörken som är knuten till Ornäs. Björkvägen är den väg som utgår från Torsångsvägen och svänger ner mot Faxån.

Bogservägen 1976

Tillhör kategorin "sjöfart". Namnet ska påminna om den tid då ångbåtar drog stora timmermassor över Ösjön fram till sågen i Ornäs.

Bojvägen 1976

Tillhör kategorin "sjöfart". Bojar används bl a då man förtöjer båtar och då man utmärker farleder.

Brädstigen 1989

Tillhör kategorin "äldre industri". Under den tid som sågen var i drift i Ornäs under perioden 1870 till 1950 sågades brädor i stor mängd på platsen.

Båtvägen 1972

Tillhör kategorin "sjöfart".

Dalsjövägen 1969

Vägen från Ornäs mot Dalsjö har gamla anor. Beslutet om att vägen även fortsättningsvis skulle benämnas Dalsjövägen togs av Kommunalfullmäktige i Stora Tuna 1969. Namnet Dalsjö anknyter till den lågt liggande sjön.

Fågelmyravägen. 1991

Fågelmyravägen är den väg som leder fram till sopanläggningen vid Fågelmyra.

Jakobs Väg 1969

Tillhör kategorin "historiska personer". Jakob var den dräng som Barbro Stigsdotter anförtrodde sig åt när hon ville ha hans hjälp att föra Gustav Vasa från Ornäs, eftersom hennes man åkt till danske fogden för att berätta att man kunde infånga Gustav Vasa på Ornässtugan. Drängen Jakob var bosatt i byn Viken i Torsång.

Kajvägen 1976

Tillhör kategorin "sjöfart". Namnet vill erinra om den kaj som fanns på platsen.

Kanot vägen 1969

Tillhör kategorin "sjöfart". Kanoten är ett sätt att färdas över vattnet.

Kapstigen 1989

Tillhör kategorin ”äldre industri”. Namnet har anknytning till den gamla sågen i Ornäs.

Knopvägen 1980

Tillhör kategorin ”sjöfart”. Båtarnas hastighet mäts i knop.

Kolstigen 1969

Tillhör kategorin ”äldre industri”. Namnet härstammar antingen från kol som hanterades på platsen eller också kan det anspela på Skogens Kol, ett av de företag som varit ägare till sågen.

Kungsvägen 1969

Kungsvägen är den väg som går från Tomnäsvägen mot Stora Ornäs gård. Namnet syftar på kung Gustav Vasa och hans tidiga äventyr vid Ornässtugan.

Lanternvägen 1980

Tillhör kategorin ”sjöfart”. Lanternor är en typ av lampor som finns på båtar.

Mastvägen 1980

Tillhör kategorin ”sjöfart”.



Ornäsvägen 1999

Foto: Olle Ståhlberg

Ornäsvägen 1969

I namnberedningens protokoll från 1969 står följande: ”Den väg som sträcker sig från vägen Borlänge - Falun genom Ornäs samhälle och fram till vägen som leder mot Torsång har givits namnet Ornäsvägen.”. Den vägen har gamla anor men först 1969 sker beslutet då namnet Ornäsvägen fastställs.

Peders Väg 1969

Tillhör kategorin ”historiska personer”. Peder är den mot kung Gustav Vasa mycket lojale medarbetare som anställdes för att skriva historien om Gustav Vasa och hans liv. Gustav Vasa var en mycket noggrann person och han hade hård kontroll över de medarbetare som fanns ute i riket. Han insåg mycket tidigt att han måste ha medarbetare som behärskade skrivkonsten och Peder Swart var en av dessa. De flesta av de ”heroiska insatser ” som kungen utförde skrev Peder ned. Man kan dock förmoda att han fick stränga order om vad han skulle skriva.

Plankstigen 1989

Tillhör kategorin ”äldre industri”. Namnet syftar på de bräder och plank som sågen producerade.

Postvägen 1969

Kommunfullmäktige fastställde namnet Postvägen för den väg som låg parallellt med järnvägen från Torsångsvägen till stationsbyggnaderna. Vid den vägen låg poststationen som var förenad med järnvägsstationen i Ornäs. Poststationen öppnades 1 februari 1876 (Lundin. Tunabygdens posthistoria).

Pråmvägen 1976

Tillhör kategorin ” sjöfart ”. Pråmar som var kopplade efter båtar drog material till och från sågen i Ornäs.

Relingvägen 1980

Tillhör kategorin ”sjöfart ”.Relingen var ju en del av båten .

Roddarvägen 1969

Tillhör kategorin ”sjöfart”.

Seglarvägen 1969

Tillhör kategorin ”sjöfart”.

Sjövägen 1976

Tillhör kategorin ”sjöfart”.

Skutvägen 1976

Tillhör kategorin ”sjöfart”. Syftar på de segelskutor som fordom skötte transporter på Ösjön.

Strandvägen 1969

Strandvägen är den väg som går från Tomnäsvägen till Ornässtugan.

Sågvägen 1969

Tillhör kategorin ”äldre industri”. Namnet syftar på sågen i Ornäs. I Kommunfullmäktiges handlingar kan man läsa att Sågvägen ledde från nordöstra sidan om Transportens industriområde och därefter i nordlig riktning mot kvarnen.

Timmervägen 1969

Tillhör kategorin ”äldre industri”. Namnet syftar på det timmer som användes som råvara vid sågen.

Tomnäsvägen 1969

Tomnäsvägen är den väg som utgår från Torsångsvägen mot Tomnäs.



Torsångsvägen 1999

Foto: Olle Ståhlberg

Torsångsvägen 1969

Torsångsvägen är den väg som leder från Faluvägen genom Ornäs samhälle och vidare mot Torsång.

Vassbovägen 1982.

Vassbovägen är den väg som sedan lång tid utgått från vägen Borlänge– Falun i riktning mot Vassbo.

Torsång**Baldersvägen** 1977

Namnet anspelar på nordiska gudar. Balder var son till Oden och Frigga. Han blev dödad av en mistelpil som den blinde Höder sköt iväg, därtill lurad av Loke.

Frejvägen 1977

Namnet anspelar på nordiska gudar. Frej var bror med Frigga och han var fruktbarhetens gud.

Friggavägen 1977

Namnet anspelar på nordiska gudar. Frigga var Odens fru och de hade sonen Balder.

Heimdalsvägen 1977

Namnet anspelar på den nordiska gudasagan. Heimdall var väktare vid bron Bifrost (regnbågen).

Huginvägen 1977

Hugin var en av Odens två korpar. De flög varje morgon ut i världen och tog reda på vad som hände runt om i världen.

Odenvägen 1977

Oden var den förnämsta av gudarna i den fornnordiska gudasagan. Oden var gift med Frigga.

Peter Kruses Väg 1976

Peder Kruse var av tysk bergsmansläkt. Han blev utsedd till landshövding i Säter län under 1600-talet. Han bodde på Ornäs och han blev sedemera adlad. Torsång tillhörde på den här tiden Falu län (Kopparbergslagen). Peder Kruse skänkte saker till kyrkan i Torsång bl a predikstolen. Han finns begravd i det Krusebjörnska gravkoret i Torsånga kyrka.

Prästgårdsvägen 1976

Prästgårdsvägen har fått sitt namn av att vägen löper fram vid prästgården och på prästgårdens mark.

Tingsrundan 1979

Tingsrundan har fått sitt namn av kvarteret Tinget där gatan löper fram.

Torsvägen 1977

Torsvägen ska anspela på guden Tor som var en betydande gud i den fornnordiska gudasagan. Tor har också givit namn åt Torsång. Då en arg Tor körde med sin vagn och slog med sin hammare högt uppe i skyn var det bäst att hålla sig undan medan åskvädret pågick.

Torsångsvägen 1969

Torsångsvägen är den väg som leder från Faluvägen genom Ornäs samhälle fram mot Torsång.

Ymervägen 1977

Namnet anknyter till den nordiska gudasagan. Det var av jätten Ymer som gudarna skapade jord, himmel och hav. Han var också jättarnas stamfader.